

برگزیده مقالات اولین و دومین همایش ملی

کاربرد تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی

به کوشش: مهدی رازانی و بهرام آجورلو

۱۳۹۱-۱۳۹۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برگزیده‌ی مقالات اولین و دومین همایش ملی
کاربرد تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و
مرمت میراث فرهنگی

دانشگاه هنر اسلامی تبریز
(۲۵ و ۲۶ اردیبهشت ۱۳۹۲-۱۳۹۱)

به کوشش
مهدی رازانی و بهرام آجورلو

دانشگاه هنر اسلامی تبریز

۱۳۹۳

سرشناسه	:	همایش ملی کاربرد تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی (نخستین: ۱۳۹۱: تبریز)
عنوان و نام پدیدآور	:	برگزیده‌ی مقالات اولین و دومین همایش ملی کاربرد تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی.../ به کوشش مهدی رازانی، بهرام آجورلو.
مشخصات نشر	:	تبریز: دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۴۱۵ ص: مصور (رنگی)، جدول، نمودار: ۲۲×۲۹ س.م.
شابک	:	978-600-93946-8-5
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	باستان‌سنجی -- ایران -- کنگره‌ها
موضوع	:	آثار فرهنگی -- ایران -- نگهداری و مرمت -- کنگره‌ها
شناسه افزوده	:	آجورلو، بهرام، ۱۳۵۴ - گردآورنده
شناسه افزوده	:	رازانی، مهدی، ۱۳۶۳ - گردآورنده
شناسه افزوده	:	همایش ملی کاربرد تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی (دومین: ۱۳۹۲: تبریز)
رده بندی کنگره	:	۸۱۳۹۳۵/۷۵/۷CC
رده بندی دیویی	:	۹۳۰/۱۰۲۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۷۵۶۵۵۲

برگزیده‌ی مقالات اولین و دومین همایش ملی کاربرد تحلیل‌های علمی
در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی دانشگاه هنر اسلامی تبریز
۱۳۹۱-۱۳۹۲

مهدی رازانی و بهرام آجورلو (به ویرایش)

ناشر: دانشگاه هنر اسلامی تبریز، نشر الکترونیک
نوبت چاپ اول: ۱۳۹۳
تعداد صفحه و قطع: - وزیری

امور فنی و نظارت بر آماده سازی: مؤسسه فرهنگی میراث مهر آفرین
(با همکاری: سحر احمد خان بیگی، نگار کاظمی پور و سمیرا جعفری)

تبریز، خیابان آزادی، میدان حکیم نظامی، صندوق پستی، ۴۵۶۷-۵۱۳۸
کد پستی: ۵۱۶۴۷۳۶۹۳۱؛ تلفن: ۰۴۱)۳۵۴۱۹۹۷۰
research@tabriziau.ac.ir

پیش‌گفتار

«باستان‌سنجی» کاربرد شیمی تحلیلی در باستان‌شناسی تعریف شده است^۱ که سال‌یابی مطلق^۲ و نیز شناخت علمی ساختار آثار باستانی و مواد فرهنگی را دربرمی‌گیرد؛ بدین تعریف، باستان‌سنجی یک نظام مطالعاتی یا دانش میان‌رشته‌ای است که از رهیافت دانش‌های پایه و طبیعی ریاضیات، شیمی، فیزیک و زمین‌شناسی و مانند این‌ها در باستان‌شناسی و مرمت آثار فرهنگی - تاریخی بهره‌می‌جوید تا مرزهای شناخت و معرفت دانشمندان را نسبت به عرصه‌های گوناگون هنر و میراث فرهنگی گسترش دهد؛ و به همین سبب، باستان‌سنجی یکی از ارکان مطالعات میراث فرهنگی است.

با این حال، علی‌رغم گذشت بیش از ۱۵۰ سال از شکل‌گیری مطالعات میراث فرهنگی و باستان‌شناسی ایران، از هنگامی که کنت لفتوس کندوکاو شوش را آغاز کرد تا وقتی که سازمان میراث فرهنگی کشور رسماً تشکیل شد، باستان‌سنجی یکی از کمبودها و کاستی‌های اساسی عرصه‌ی باستان‌شناسی و مطالعات میراث فرهنگی ایران بوده است؛ که علی‌رغم تکاپوی شماری از باستان‌شناسان و موزه‌داران و معماران پیش‌کسوت ایرانی، چون شادروان عزت‌الله نگهبان و مهدی بهرامی و یا علی‌اکبر سرفراز و مرحوم سراج‌الدین کازرونی، برای بنیان نهادن شالوده‌های یک نظام ملی برای پژوهش‌های میراث فرهنگی ایران، بدان هیچ توجهی نشده بود!

البته این بی‌توجهی به معنی عدم آشنایی بزرگان و پیش‌کسوتان با دانش میان‌رشته‌ای باستان‌سنجی و یا عدم توانایی زیرساخت‌های علمی و فنی کشور نبود؛ بلکه سهولت دسترسی پژوهش‌گران ایرانی به آزمایشگاه‌های باستان‌سنجی اروپایی و آمریکایی، در کنار دخالت‌های بی‌حد و حصر باستان‌شناسان بیگانه در مسائل میراث فرهنگی ایران، سبب شده بود تا ضرورت بنیان‌گذاری باستان‌سنجی در ایران احساس نشود. کما این‌که غربیان هم بدان رضایت نداشتند؛ زیرا، با وجود ادعای مکرر شماری از غرب‌گرایان وطنی، مبنی بر تحول شگرف و شگفت و همه‌جانبه باستان‌شناسی و مطالعات میراث فرهنگی ایران در پیش از انقلاب اسلامی و نیز در دهه‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۰ ه.ش. که درهای میراث فرهنگی ایران را به روی اروپا و آمریکا گشوده بودند، تاریخ ایران گواه آن است که دوستان اروپایی و آمریکایی ایشان نه تنها کوچک‌ترین و کم‌ترین گامی و حرکتی برای انتقال دانش و فناوری و فراهم کردن زیرساخت‌های علمی و فنی مطالعات میراث فرهنگی

ایران برنداشتند، بلکه بالعکس، نوعی سیاست تحریم خاموش و اعلام نشده‌ای نیز به یاری هم‌اندیشان داخلی خویش به پیش راندند!

اما تحت مدیریت داهی ریاست وقت دانشگاه هنر اسلامی تبریز، جناب آقای دکتر کی‌نژاد، عضو محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی، استادان گروه مرمت آثار تاریخی این دانشگاه، فرمان تاریخی مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، مبنی بر ضرورت شکستن سد تحریم‌ها و برداشتن گام‌های استوار برای استقلال علمی و فرهنگی کشور و تبدیل کردن جمهوری اسلامی ایران به قدرت برتر علمی و فنی منطقه تا افق سال ۱۴۰۴ ه.ش. به منظور بنیان نهادن شالوده‌های تمدن نوین اسلامی و گذر از پیچ‌گرفته‌ی حساس تاریخ ایران را لبیک گفتند؛ و با مطالعه‌ی سرفصل‌های درسی بیش از بیست دانشگاه معتبر اروپایی و آمریکایی، و با بررسی امکانات فنی و زیر ساخت‌های علمی دانشگاه‌های شهرستان تبریز و حومه، سرانجام اولین سرفصل‌های مقطع کارشناسی ارشد باستان‌سنجی تدوین شد؛ و تشکیل اولین گروه باستان‌سنجی در شهر اولین‌های ایران به تأیید هیئت رییسه‌ی محترم دانشگاه رسید؛ و در فاصله‌ی مهرماه سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ به مدت سه دوره‌ی متوالی، از میان فارغ‌التحصیلان کارشناسی رشته‌ی مرمت آثار تاریخی، ۳۰ دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد باستان‌سنجی دانشگاه هنر اسلامی تبریز پذیرفته شده و ثبت‌نام کردند. و اینک، مایه‌ی خشنودی است که وزارت علوم و تحقیقات و فناوری در پاییز ۱۳۹۳ سرفصل‌های مدون دانشگاه هنر اسلامی تبریز را رسماً تصویب، و به عنوان الگو و سرمشق توسعه‌ی رشته‌ی باستان‌سنجی در دانشگاه‌های کشور تأیید کرده است.^۲

در این‌جا شایسته است که از جمیع زحمات ارزنده‌ی استادان دانشگاه تهران، آقایان دکتر حسن طلایی و دکتر کمال‌الدین نیکنامی، و اعضاء هیئت علمی دانشگاه هنر اسلامی تبریز، آقایان مسعود باقرزاده کثیری، وحید عسکرپور، علی نعمتی بابایلو، محسن چاره‌ساز، محمدتقی پیربابایی و مرتضی پورمحمدی، که هر یک بای‌نحوا در مطالعه و تدوین و یا تأیید و تصویب سرفصل‌ها نقشی مهم و بی‌بدیل ایفاء کردند، یاد کرده و تشکر و قدردانی شود.

در آبان ماه سال ۱۳۸۱ ه.ش. به کوشش شادروان دکتر مسعود آذرنوش، ریاست وقت پژوهشکده‌ی باستان‌شناسی پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی سابق، اولین نشست علمی باستان‌سنجی در تهران تشکیل شد؛ که سبق تاریخی و فضل تقدم این حرکت عالمانه به ایشان می‌رسد؛ اما، اولین همایش ملی و فراگیر باستان‌سنجی ایران، با مساعدت و پشتیبانی مادی و معنوی ریاست محترم دانشگاه هنر اسلامی تبریز، آقای دکتر کی‌نژاد،

با مشارکت استادان و پژوهش‌گرانی ملی از دانشگاه‌های تهران، تبریز، محقق اردبیلی، هنر اصفهان، صنعتی سهند، علوم پزشکی تبریز، مرکز تحقیقات اتمی بناب، سازمان زمین‌شناسی کشور- واحد تبریز و سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۱ ه.ش. در محل پردیس مرکزی دانشگاه هنر اسلامی تبریز تشکیل شد؛ که با توجه به استقبال شایسته‌ی استادان، دانشجویان و پژوهش‌گران ایرانی، دومین همایش ملی با عنوان مصوب «کاربرد تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی» در روزهای ۲۵ و ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۹۲ در همان محل تالار بعثت پردیس مرکزی دانشگاه ادامه یافت؛ که در پایان همین همایش، با حضور نمایندگانی از دانشگاه‌های هنر اسلامی تبریز، تهران، هنر اصفهان و سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری «بیانیه‌ی تبریز» به عنوان سند اولیه و چشم‌انداز توسعه‌ی ملی رشته‌ی باستان‌سنجی در ایران تدوین و تصویب شده؛ و به دست توانای آقای دکتر کی‌نژاد رسماً در مؤرخه‌ی ۱۳۹۲/۰۷/۲۷ در دبیرخانه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور به ثبت و استحضار و تأیید اعضا محترم این شورای عالی که همگی از منتصبین طرف اعتماد مقام معظم رهبری (مد ظله‌العالی) هستند، رسیده است.^۴

پس از پایان اولین و دومین همایش‌های ملی «کاربرد تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی»^۵ مجموعه‌ای منتخب از ۱۷ مقاله، از مجموع ۴۰ مقاله‌ی واصله، فراهم آمده است که اینک با حمایت‌های مادی و معنوی ریاست دانشگاه هنر اسلامی تبریز توفیق نشر یافته است. تا چه قبول افتد و که در نظر آید.

مهدی رازانی - بهرام آجورلو^۶

دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تابستان ۱۳۹۳

۱- ن. ک. شیمی تحلیلی در باستان‌شناسی، نوشته‌ی مارک پولار و دیگران (۲۰۰۷)، انتشارات دانشگاه آکسفورد. ترجمه‌ی مسعود باقرزاده کثیری. از سری انتشارات دانشگاه هنر اسلامی تبریز.

2- Absolute dating

۳- برنامه‌ی مطالعه و تدوین سرفصل‌های کارشناسی ارشد باستان‌سنجی در زمان مدیریت آقای دکتر مسعود باقرزاده کثیری، و تصویب نهایی این سرفصل‌ها در وزارت علوم و تحقیقات و فناوری با پیگیری‌های مستمر آقای دکتر وحید عسکرپور به ثمر نهشته است؛ که حق است، از ایشان تشکر شود.

۴- متن کامل «بیانیه‌ی تبریز» در همین کتاب منعکس و مندرج شده است. این سند با شماره‌ی ۹۲/۸۷۲۲/دش در شورای انقلاب فرهنگی کشور ثبت شده؛ و برای اجراء، به کمیسیون ویژه‌ی فرهنگ و هنر شورا ارجاع داده شده است.

۵- دبیران اجرایی همایش‌های اول و دوم به ترتیب آقایان دکتر باقرزاده کثیری و محسن چاره‌ساز بودند؛ که جای دارد از ایشان تقدیر و قدردانی شود.

۶- دبیر علمی و عضو کمیته‌ی سیاست‌گذاری همایش‌های اول و دوم.

بیانیه‌ی تبریز

بیانیه‌ی دومین همایش ملی تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی

و مرمت میراث فرهنگی

(تبریز، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ۲۶-۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۹۲)

پس از برگزاری موفق اولین همایش باستان‌سنجی کشور در دانشگاه هنر اسلامی تبریز (اردیبهشت ماه ۱۳۹۱) و استقبال و همکاری قابل تقدیر اساتید و پژوهش‌گران دانشگاه‌های هنر اصفهان، تهران، تبریز و سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری، دومین همایش در سطح ملی و با عنوان مصوب تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی و با همکاری و مشارکت دانشگاه‌های هنر اسلامی تبریز، هنر اصفهان، تهران و سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی برگزار شد. شرکت‌کنندگان در دومین همایش ملی تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی که طی روزهای ۲۵ و ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۹۲ در پردیس مرکزی دانشگاه هنر اسلامی تبریز برگزار شد، با تشکر و قدردانی از ریاست محترم دانشگاه هنر اسلامی تبریز، جناب آقای دکتر محمدعلی کی‌نژاد، و هم‌چنین هیئت رئیسه‌ی دانشگاه که با حمایت صمیمانه‌ی مادی و معنوی خود امکان برگزاری این همایش علمی و دانشگاهی را فراهم کردند و نیز با سپاس از اداره‌ی کل میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری استان آذربایجان شرقی، طی بیانیه‌ی حاضر، در راستای اهداف علمی و فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و رهنمودهای مقام معظم رهبری در موضوع ضرورت تلاش و مجاهدت برای استقلال علمی و فرهنگی کشور و ارتقاء جایگاه علوم و فناوری ایران در افق سال ۱۴۰۴ ه.ش. و سند چشم‌انداز بیست ساله‌ی کشور و با در نظر گرفتن سند توسعه‌ی هنر و کاربردی شدن ماهیت و اهداف و سمت و سوی تحقیقات علمی و فنی و فرهنگی در کشور، از مسئولان عالی‌رتبه‌ی نظام جمهوری اسلامی ایران و اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی برای توسعه و ارتقاء رشته‌ی باستان‌سنجی و مطالعات باستان‌سنجی درخواست می‌کنند که:

۱- انجمن علمی باستان‌سنجی و علوم مرتبط با آن با مساعدت مادی و معنوی وزارت

علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل شود.

۲- هیئت مؤسس انجمن علمی باستان‌سنجی و علوم مرتبط با آن با مشارکت و همکاری اساتید دانشگاه‌های هنر اسلامی تبریز و هنر اصفهان، مؤسسه‌ی باستان‌شناسی دانشگاه تهران و سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری تشکیل گردد.

۳- یک مجله‌ی علمی- پژوهشی باستان‌سنجی در سطح ملی توسط این انجمن راه- اندازی شود.

۴- با توجه به این‌که رشته‌ی باستان‌سنجی برای اولین بار در ایران در دانشگاه هنر اسلامی تبریز راه‌اندازی و فعال شده است، دفتر و دبیرخانه‌ی انجمن علمی باستان‌سنجی و علوم مرتبط با آن در این دانشگاه تأسیس و مستقر می‌شود که وظیفه‌ی این دفتر و دبیرخانه هماهنگی فعالان و پژوهش‌گران عرصه‌ی باستان‌سنجی کشور می‌باشد.

۵- ایجاد شبکه‌ی ملی آزمایشگاه‌های تخصصی باستان‌سنجی ایران، تحت پوشش شبکه‌ی شاعا، و توسعه و تجهیز امکانات فنی و مادی آن با حمایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تحت نظارت انجمن علمی باستان‌سنجی.

۶- تشکیل کنگره‌ی بین‌المللی دوسالانه‌ی باستان‌سنجی ایران به صورت موضوعی (تماتیک) با مشارکت و همکاری دانشگاه هنر اسلامی تبریز، هنر اصفهان، مؤسسه‌ی باستان‌شناسی دانشگاه تهران و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری.

۷- دبیرخانه و دفتر کنگره‌ی بین‌المللی دوسالانه‌ی باستان‌سنجی در ایران در دانشگاه هنر اسلامی تبریز تأسیس و مستقر می‌شود.

۸- سیاست‌گذاری علمی کنگره‌ی بین‌المللی دوسالانه‌ی باستان‌سنجی ایران و تعیین زمان و مکان برگزاری آن توسط انجمن علمی باستان‌سنجی و هیئتی مرکب از اساتید منتخب دانشگاه‌های هنر اسلامی تبریز، هنر اصفهان، مؤسسه‌ی باستان‌شناسی دانشگاه تهران و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌باشد.

۹- تاریخ اولین کنگره‌ی بین‌المللی دوسالانه‌ی باستان‌سنجی ایران با مشارکت و همکاری دانشگاه‌های هنر اسلامی تبریز، هنر اصفهان، مؤسسه‌ی باستان‌شناسی دانشگاه تهران و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۳ پیشنهاد می‌شود.

۱۰- با هدف توسعه‌ی روش‌مند و بسامان باستان‌سنجی در ایران و قطع وابستگی به بیگانگان، صدور مجوز تأسیس رشته و گروه‌های باستان‌سنجی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور، توسط شورای گسترش آموزش عالی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، با مشاورت انجمن باستان‌سنجی، باید به صورت کاملاً تخصصی و با تعریف و تدوین گرایش‌های جدید و ضمن در نظر گرفتن شرایط احراز کامل جمیع امکانات علمی

و مادی و معنوی و توان‌مندی‌های علمی و فنی بالفعل شهرها و استان‌های متقاضی باشد.
۱۱- با هدف اشتغال فارغ التحصیلان رشته‌ی باستان‌سنجی و قطع وابستگی کشور به بیگانگان، اولویت جذب و استخدام متخصصان باستان‌سنجی با فارغ التحصیلان داخل کشور باشد.

۱۲- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تدابیر لازم را برای جذب فارغ التحصیلان رشته‌ی باستان‌سنجی با اولویت فارغ التحصیلان داخلی اتخاذ کند.

۱۳- پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری پذیرش طرح‌های پژوهشی باستان‌شناسی و مرمت را به وجود حداقل یک متخصص باستان‌سنجی با اولویت فارغ التحصیلان داخلی مشروط و ملزم کند.

۱۴- با هدف قطع وابستگی کشور به بیگانگان و ایجاد زمینه‌های شکوفایی علمی و فناوری کشور عطف به رهنمودهای مؤکد مقام معظم رهبری، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و دیگر نهادهای ذیربط، با در نظر گرفتن این‌که آثار باستانی و اموال تاریخی و فرهنگی ایران بای‌نحوا بیت‌المال محسوب می‌شوند، از خروج داده‌ها و نمونه‌هایی که بای‌نحوا امکان مطالعات باستان‌سنجی آنها در داخل کشور فراهم می‌باشد، جدا ممانعت کنند.

۱۵- با توجه به حساسیت و اهمیت رشته‌ی باستان‌سنجی و نیاز کشور به متخصصان باستان‌سنجی برای قطع وابستگی علمی و فرهنگی به بیگانگان، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و سازمان سنجش کشور تدابیر لازم را برای جذب دانشجویان کارشناسی ارشد باستان‌سنجی بر مبنای مدرک معتبر در یکی از رشته‌های کارشناسی مرمت آثار تاریخی و یا علوم پایه و تجربی مانند شیمی، فیزیک، ریاضیات، زمین‌شناسی و امثالهم اتخاذ کنند.

۱۶- با توجه به فقدان فهرست مرجع سال‌یابی به روش گاه‌شناسی درختی و یا همان دندروکرونولوژی، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری از دانشگاه‌های هنر اسلامی تبریز و هنر اصفهان و مؤسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران برای اجرای یک طرح تحقیقاتی مشترک و جامع و ملی با هدف تهیه و تدوین نقشه و فهرست مرجع گاه‌شناسی درختی ایران حمایت مادی و معنوی کند.

۱۷- از شورای عالی انقلاب فرهنگی درخواست می‌شود که بیانیه‌ی تبریز را به عنوان سند اولیه و سند مبنای توسعه‌ی رشته‌ی باستان‌سنجی و سیاست‌گذاری ملی و کشوری برای تربیت متخصصان باستان‌سنجی و بومی‌سازی این رشته و تخصص در کشور مورد

عنایت و توجه ویژه قرار داده و به وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و دیگر وزارتخانه‌ها و نهادهای ذربط و ذینفع رهنمودهای لازم را عرضه کند. با تشکر

...

به نمایندگی از شرکت‌کنندگان و اعضای کمیته‌های علمی و سیاستگزاری دومین همایش ملی تحلیل‌های علمی در باستان‌سنجی و مرمت میراث فرهنگی:

۱- دکتر محمد تقی پیربابایی: معاونت آموزشی و پژوهشی و فناوری دانشگاه هنر اسلامی تبریز و عضو کمیته‌ی سیاستگزاری دومین همایش.

۲- دکتر تراب محمدی: قائم مقام سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری و عضو کمیته‌ی سیاستگزاری دومین همایش.

۳- دکتر بهرام آجورلو: مدیر پژوهش و فناوری دانشگاه هنر اسلامی تبریز و مدیر مرکز تحقیقات مرمت بناها و بافت‌های تاریخی و فرهنگی و دبیر علمی همایش‌های اول و دوم.

۴- دکتر مسعود باقرزاده کثیری: مدیر گروه مرمت آثار تاریخی و باستان‌سنجی دانشگاه هنر اسلامی تبریز و عضو کمیته‌ی سیاستگزاری همایش‌های اول و دوم.

۵- دکتر حسین احمدی: معاونت دانشکده‌ی مرمت دانشگاه هنر اصفهان و عضو کمیته‌ی علمی دومین همایش

۶- دکتر غلامرضا وطن‌خواه: عضو هیئت علمی دانشکده‌ی مرمت دانشگاه هنر اصفهان و عضو کمیته‌ی علمی دومین همایش.

۷- دکتر حمیدرضا بخشنده فر: عضو هیئت علمی دانشکده‌ی مرمت دانشگاه هنر اصفهان و عضو کمیته‌ی علمی دومین همایش.

۸- دکتر حسن طلایی: مدیر گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران و عضو کمیته‌ی علمی دومین همایش.

۹- دکتر رحیم ولایتی: مدیر مؤسسه‌ی باستان‌شناسی دانشگاه تهران و عضو کمیته‌ی علمی دومین همایش.

۱۰- دکتر احمد چایچی امیرخیز: عضو هیئت علمی پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری و عضو کمیته‌ی علمی دومین همایش.

فهرست مندرجات

پیشگفتار

بیانیه‌ی تبریز

بخش اول: برگزیده‌ی مقالات باستان‌سنجی

- ۱-۱۶ نشر القائی اشعه‌ی ایکس القائی پروتن (PIXE)
روشی غیرتخریبی برای تجزیه و تحلیل مواد در باستان‌سنجی
مسعود باقرزاده کثیری
- ۱۷-۳۵ منشاء یابی اُپسیدین‌های یافته‌شده از کاوش تپه بوینو خدا آفرین آذربایجان
به‌روش PIXE
سمیه نوری، کمال‌الدین نیکنامی، بهرام آجورلو، محمد علیزاده سولا
- ۳۷-۵۷ فرآیند گذار از عصر مفرغ به عصر آهن بر اساس مطالعات آزمایشگاهی
سفال‌های تپه سگزآباد دشت قزوین
حسن طلایی، احمد علی یاری
- ۵۹-۸۷ تحلیل داده‌های سنجش از راه دور (ژئوماتیک) در بررسی‌های
آرکئومتالورژی معادن باستانی محدوده‌ی جیان و فریادان در استان فارس
سید محمد امین امامی، بامشاد یغمایی
- ۸۹-۱۰۵ مطالعات اولیه زمین‌باستان‌شناسی بر روی مواد و مصالح خاکی
(موضوع موردی: بررسی مواد و مصالح به کار رفته در کهن‌دژ و ارگ تاریخی توس)
معین اسلامی
- ۱۰۷-۱۳۲ جعل و تقلب در آثار باستانی و هنرهای تجسمی
(مفاهیم، گونه‌شناسی، سرنوشت قانونی و روش‌های بررسی)
مهدی رازانی، بهناز نصیرزاده
- ۱۳۳-۱۴۹ گاه‌شناسی درختی و اصول آن در مطالعه‌ی آثار تاریخی
محسن محمدی آچالویی، محمد معین دلداز

بخش دوم برگزیده‌ی مقالات حفاظت و مرمت میراث فرهنگی

- ۱۶۴-۱۵۱ مروری بر کاربرد روش‌های الکتروشیمیایی در حفاظت و مرمت آثار تاریخی فلزی
حمیدرضا بخشنده فرد
- ۱۹۸-۱۶۵ مروری بر روش‌های آنالیز بست در نقاشی
امیر حسین کریمی، غلامرضا وطنخواه
- ۲۲۹-۲۰۹ ردیابی فناوری ساخت در ریزساختارهای آثار فلزی تاریخی
محمد مرتضوی
- ۲۴۸-۲۳۱ بررسی و امکان‌سنجی استفاده از عسل میمند فارس به‌عنوان بازدارنده‌ی طبیعی خوردگی در حفاظت اشیاء برنزی تاریخی
وحید پورزرقان
- ۲۶۷-۲۴۹ لزوم به کارگیری مطالعات مکانیسم تخریب در معماری صخره‌کند روستای کندوان
مهدی رازانی، سیدمحمد امین امامی، علیرضا باغبانان، خوزه دلگادو رودریگوئز
- ۲۸۴-۲۶۹ ارزیابی روش‌های استحکام‌بخشی جهت بهبود مشخصات مقاومتی سنگ‌های آهکی لوماشل
احسان محمدی، علیرضا باغبانان، فرشاد رضانی‌فر، حمید هاشم‌الحسینی، مهدی رازانی
- ۳۰۷-۲۸۵ نقدی بر روش‌های حفاظت و مرمت تزئینات در مسجد مظفریه تبریز
سعید مهریار، مهدی رازانی
- ۳۳۳-۳۰۹ مطالعه و بررسی فنی لایه‌های دیوارنگاره‌ی سقف گنبد بقعه‌ی سیدرکن الدین یزد
یاسر حمزوی، رسول وطن‌دوست
- ۳۵۹-۳۳۵ مطالعات فن و آسیب‌شناسی یک نمونه تاپستری از مجموعه‌ی تاپستری‌های کاخ موزه‌ی نیاوران
مینا ناظر، محمد مرتضایی
- ۳۷۶-۳۶۱ مروری بر فنون و روش‌های طلاکاری آثار فلزی تاریخی
محمد مرتضوی، محمدعلی گل‌عذار، احمد صالحی کاخکی